

WARSZAWSKIE TARGI KSIĄŻKI

KRONIKA TARGOWA

8. Warszawskie Targi Książki · Stadion Narodowy · 20 maja 2017 · sobota

3

Prezydenci na WTK

Wczesne piątkowe popołudnie na Warszawskich Targach Książki zdominowała niezwykła wizyta dwóch prezydentów: Republiki Federalnej Niemiec Franka-Waltera Steinmeiera oraz Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, którzy wraz z małżonkami, pojawili się na PGE Narodowym i wspólnie dokonali oficjalnego otwarcia stoiska Niemiec, które w tym roku są Gościem Honorowym warszawskiej imprezy wystawienniczej.

W roli gospodarza wystąpił Prezydent Andrzej Duda, który witając swojego niemieckiego odpowiednika powiedział: – *Ogromnie się cieszę, że pierwsza wizyta w Rzeczypospolitej nowo wybranego Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec przypada właśnie w momencie, w którym odbywają się 8. Warszawskie Targi Książki. Jesteśmy w miejscu, w którym literatura polska i niemiecka spotykają się ze sobą, a przecież wiemy, że książki to niezwykle ważny*

element budowania więzi między społeczeństwami, między ludźmi.

– *Bardzo cieszę się, że mogą być z państwem na tych wielkich targach książki – mówił z kolei, zwracając się do zebranych gości publiczności czytelniczej Warszawskich Targów Książki, Prezydent Frank-Walter Steinmeier. Jak stwierdził: – Dzięki literaturze poznajemy się, bowiem ona otwiera między nami dialog.*

Po tych wystąpieniach prezydenci oficjalnie otworzyli stoisko niemieckie, a następnie skierowali swoje kroki do niemieckiej autorki Charlotte Link, która podpisywała książki na stoisku Wydawnictwa Sonia Draga, a także odwiedzili Wydawnictwo Dwie Siostry, którego „Mapy” autorstwa Aleksandry i Daniela Mizielińskich, są największym książkowym hitem eksportowym Polski w ostatnich lat, i także na rynku niemieckim odniosły niemały sukces komercyjny. (p)

Nagrody Targów Academia

Piątek był tradycyjnym Dniem Książki Akademickiej na Warszawskich Targach Książki, którego najważniejszym wydarzeniem stała się uroczystość wręczenia nagród w ramach Targów Książki Akademickiej i Naukowej Academia.

W głównym konkursie o nagrodę Academia dla najlepszych książek akademickich i naukowych jury pod przewodnictwem prof. dr. hab. inż. Romana Barlika przyznało nagrodę Wydawnictwu Lekarskiemu PZWL za pracę „Medycyna rodzinna” autorstwa J. Bożydara Latkowskiego, Witolda Lukasa i Macieja Godeckiego-Ćwirko. Nagrodę rektora Uniwersytetu Warszawskiego dla najlepszej publikacji akademickiej w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych otrzymało Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz Fundacja na rzecz Nauki Polskiej za publikację „Europejczycy i Afrykanie. Wzajemne odkrycia i pierwsze kontakty” autorstwa Michała Tymowskiego, natomiast Nagroda Rektora Politechniki Warszawskiej dla najlepszej publikacji akademickiej w dziedzinie nauk technicznych i ścisłych przyznano Wydawnictwu Uniwersytetu Warszawskiego za publikację „Grafen otrzymywanie charakterystyka zastosowania” autorstwa Andrzeja Huczko, Agnieszki Dąbrowskiej i Magdaleny Kurcz. (pd)

Spotkaj się z tłumaczem!

Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury jest organizacją zrzeszającą tłumaczy literatury pięknej, literatury faktu, eseistyki, a także utworów audiowizualnych, którzy popularyzują czytelnictwo, kulturę literacką i przybliżają tajniki pracy nad tłumaczeniem.

W Polsce tłumaczy jest tylko kilka tysięcy i zazwyczaj pracują zdalnie, jednak pojawiła się wyjątkowa okazja, aby spotkać się z nimi podczas WTK, gdzie opowiadają o swojej pracy. (mk)

Wsparcie księgarstwa

Z branżowego punktu widzenia ważnym wydarzeniem drugiego dnia WTK było niewątpliwie spotkanie, zorganizowane przez Gościa Honorowego, Polska Izbę oraz Instytut Francuski, pod hasłem „Eksperci o skutecznych modelach wspierania księgarstwa. Francja, Niemcy, Polska”.

Według Jessiki Sanger z Niemieckiego Związku Wydawców i Księgarzy stała cena pozwala mniejszym wydawcom funkcjonować na rynku z niskową ofertą, umożliwia spokojne wydawanie debiutantów, co z kolei przekłada się na szybki wzrost liczby tytułów dostępnych w sprzedaży.

Patrice Locmant z francuskiego Ministerstwa Kultury i Komunikacji opowiadał o legislacyjnym i strukturalnym wsparciu państwa dla rozwoju księgarń, charakterystyce stacjonarnych kanałów sprzedaży książek drukowanych oraz o regulacjach dotyczących zasad sprzedaży książek elektronicznych wprowadzonych na francuskim rynku w ostatnich latach.

Britta Jurgs z Fundacji Kurta Wolffa zraszającej niezależnych niemieckich wydawców i księgarzy wskazywała na zalety kolektywnego działania tego rodzaju podmiotów w celu realizacji wspólnych projektów na rzecz promocji tytułów niezależnych niszowych oficyn i rozwoju lokalnych księgarń.

Natomiast dyrektor Maciej Dydo z MKiDN zrelacjonował m.in. przebieg konsultacji środowiskowych, jakie, w związku z projektem ustawy o jednolitej cenie książki przygotowanym przez PIK, przeprowadził resort kultury. Raport z konsultacji ma zostać przedstawiony w czerwcu, za czym mają pójść także decyzje polityczne. (p)

11. Nie naruszaj!

Oczywiście praw autorskich. A jeśli musisz dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich, to aktualne orzecznictwo przedstawiła Joanna Hetman (Kancelaria Patrimonium).

Z dualistycznego charakteru polskiego prawa autorskiego (podział na prawa osobiste i majątkowe) wynika trudność określenia czy doszło do naruszenia. A skoro doszło, to do naruszenia jakiego uprawnienia? Konstrukcja autorskich praw osobistych z prawa autorskiego nie jest bezpośrednio przeniesiona z ochrony dóbr osobistych (z kodeksu cywilnego), bo te gasną z chwilą śmierci, zaś autorskie są wieczne (bo pozostały po twórcy utwory będące przedmiotem ochrony).

Po określeniu charakteru naruszenia należy odróżnić pociągnięcie do odpowiedzialności karnej (rzadkie) od cywilnej (znacznie częstsze). W orzecznictwie mamy dużo więcej orzeczeń o naruszenie dóbr osobistych (kc) niż autorskich praw osobistych (pr. aut.). Roszczenia o zaniechanie naruszenia i o naprawienie skutków naruszenia można dochodzić nawet, gdy nie było ono zawinione. Zapłaty, zadośćuczynienia lub nawiązki na wskazany cel społeczny – tylko po wykazaniu winy naruszającego. (pcc)

Księgarnie w twoim mieście

Na stoisku Miasta Stołecznego Warszawy odbyło się spotkanie dotyczące wspierania kameralnych księgarń przez samorządy lokalne. Krzysztof Zwirski z Krakowskiego Biura Festiwalowego opisał działania miasta, które zdobyło sobie renomę „przyjaciela księgarzy”. Jak stwierdził: – W 2011 roku powstał program ulg czynszowych dla księgarń i antykwariatów. Dodatkowo od zeszłego roku wspieramy działalność kulturalną księgarń. Już nie jest tak, że o księgarniach mówi się tylko, gdy któraś akurat upadała”.

Karolina Pikuła z lubelskiej księgarni Między Słowami podzieliła się swoimi doświadczeniami: – Miasto wspiera nas finansowo i udostępniając przestrzeń reklamową. Wyszliśmy do samorządu i instytucji kultury też z propozycją organizacji wydarzeń. Brakuje jednak większej współpracy między księgarzami.

„Istotnym wsparciem dla każdej księgarni jest promocyjne wsparcie miasta. W trakcie ostatniego literackiego Sopotu nie było żadnej wzmianki o lokalnych księgarniach kameralnych. Kontakt w księgarni jest dużo bardziej intymny. Samo środowisko jeszcze nie do końca rozumie wartość kameralnych księgarń. Gdy próbowałam od autorów zdobyć utwory o ich ulubionych księgarniach, to większość z nich odparła, że kupuje książki w Empiku i Matrasie” – podsumowała Anna Karczewska z Kolektywu Księgarzy Kameralnych. (tg)

Wyprawka czytelnicza

Instytut Książki zorganizował w piątek debatę „Książką połączeni. O roli czytania w życiu dziecka”. Agnieszka Błażewicz, prezes fundacji Metropolia Dzieci powiedziała, że książka jest inwestycją a nie kosztem, że warto jest dzieciom rozdawać książki, tworzyć czytelnicze wyprawki dla maluchów, pokazywać im biblioteki i księgarnie jako miejsca atrakcyjne.

– *Nie ma zbyt wczesnego wieku na czytanie dzieciom książek* – powiedziała Jolanta Grzelczyk, która zorganizowała już wiele działań propagujących czytelnictwo, a teraz promuje je wśród Polaków w Wielkiej Brytanii.

– *Obcowanie z książką to dla dziecka przede wszystkim obcowanie z rodzicem* – stwierdziła Agnieszka Szymańska z portalu „Czas dzieci”.

Dominika Żukowska z wydawnictwa „Poławiacze pereł” powiedziała, że wsparcia projektów trzeba szukać i domagać się wszędzie: i w budżecie państwa, i w prywatnych przedsiębiorstwach. (jg)

Biblioteka dla niewidomych

Działająca od 1 lutego platforma IBUK Libra Light, to projekt MKiDN, Instytutu Książki oraz Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego realizowany przez wydawnictwo PWN udostępniając książki osobom niewidzącym i niedowidzącym.

Każdy wydawca sam zdecyduje, czy udostępni swoje książki bibliotece. Książki będą udostępniane w formatach e-pub i mp3 wyłącznie zarejestrowanym użytkownikom, posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności, którzy będą je pobierać i odtwarzać na własnych urządzeniach. Pliki będą sygnowane znakiem wodnym odmiennym dla każdego użytkownika, a więc gdyby zostały one udostępnione np. w sieci, będzie wiadomo, kto to zrobił. Miejmy nadzieję, że dzięki projektowi osoby niewidome zyskają dostęp do książkowych nowości. (jg)

Nauka za jednym kliknięciem

Proszę Państwa, ogłaszamy wszem i wobec, że platforma www.academica.edu.pl posiada w swoich zasobach 1,8 mln zdigitalizowanych tytułów publikacji naukowych, z tego 1,1 mln objętych prawami autorskimi. Do domeny należą 320 bibliotek naukowych z całego kraju, niektóre z nich przekazały do niej swoje zasoby (m.in. Biblioteka Politechniki Warszawskiej). Dostęp jest bezpłatny, trzeba tylko znaleźć bibliotekę z terminalem, zalogować się w systemie, i od tej chwili możemy korzystać ze zbiorów Akademiki, istniejącej na rynku od października 2014 roku. Strona jest rozwijana, oprócz wykonania zdjęcia strony interesującej nas publikacji, poprzez opcję notatnika możemy skopiować nawet kilka stron publikacji, a po ponownym logowaniu kolejne. Możemy publikację wcześniej zamówić, a w zakładce „Sugestie” zaproponować publikację, której w katalogu jeszcze nie ma. *Academica* rozwija ciągle współpracę z innymi bibliotekami pozyskując w ten sposób nowe zasoby. Coraz szybciej przebiegają także prace nad digitalizacją starszych zbiorów, co pozwoli znacznie zwiększyć liczbę dostępnych tytułów, w tym czasopism naukowych. (gk)

Zagraj w książkę!

Gry komputerowe cieszą się coraz większą popularnością, nic więc dziwnego, że wydawcy coraz częściej sięgają po nowatorskie, z punktu widzenia rynku książki, rozwiązania, które w przemyśle gier video są na porządku dziennym. Rozwiązania te mają za zadanie pobudzić wyobraźnię i zwiększyć interakcję czytelnika z tekstem. Dzieje się to poprzez tworzenie i rozgrywanie mobilnych gier miejskich na podstawie wybranych książek czy towarzyszenie bohaterom literackim w interaktywnym spacerze po międzywojennej Warszawie.

W Polsce temat gamifikacji to nowinka, jednak w maju 2016 roku Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku zorganizowała Mobilną Grę Miejską, która pozwoliła uczestnikom towarzyszyć Sherlockowi Holmesowi w rozwiązywaniu zagadek kryminalnych na terenie stolicy Pomorza. Nowe narzędzia do zwiększania zaangażowania czytelnika skierowane są głównie do młodszych odbiorców i mają za zadanie przeniesienie choć części sukcesów branży video na książki. (mk)

Tradycja i nowoczesność w zdobieniu książki

Podczas seminarium zorganizowanego przez magazyn „Wydawca” drukarz Jerzy Andrejuk (Orthdruk, Białystok) opowiadał o tradycyjnych technikach zdobienia m.in. krawędzi książki: o marmurkowaniu na gruncie, marmurkowaniu z użyciem farby, złoceniu czy srebrzeniu krawędzi. Także o współczesnych technologiach zastępujących te procesy w drukarni.

Tu wtrącił się Andrzej Palacz („Wydawca”) dodając tytułem wyjaśnienia, że pan Jerzy jest twórcą Muzeum Drukarstwa i Papiernictwa w Supraślu, stąd nie dziwi jego rozległa wiedza na temat klasycznych technik uszlachetniania druków.

Po nim zabrał głos Krzysztof Pisera (Scorpio – dystrybutor materiałów i maszyn poligraficznych) przedstawiając metody i techniki uszlachetniania druków cyfrowych. Początki sięgają 2008 roku, gdy udostępniono maszyny do lakierowania wybiórczego, zaś obecnie wprowadza się okleiny introligatorskie do zadruku cyfrowego oraz drukowanie zindywidualizowanych okładek przy użyciu plotera lateksowego.

Techniki cyfrowe są jeszcze dość drogie – opłaca się je stosować dla nakładów od 300 do 1000 egzemplarzy. Za to mogą to być egzemplarze spersonalizowane! (pcc)

Sposób na przetrwanie!

21 kwietnia odbyła się II edycja Weekendu Warszawskich Księgarni Kameralnych, w których udział wzięło ponad 30 placówek. Księgarnie Kameralne, to te w których czytelnik traktowany jest jak rodzina, a oferta tytułowa jest odwzajemnieniem nie tylko dyktatu rynku, lecz przede wszystkim gustu księgarza i posiada rolę kulturotwórczą. Każdy weekend obfituje w różnorodne towarzyszące mu imprezy, tak dla dzieci jak i dorosłych: konkursy, wystawy, aukcje, koncerty, stąd uczestniczą w nim całe rodziny. Pierwsze podsumowania potwierdzają, jeszcze liczniejszy niż rok wcześniej, udział młodych czytelników. Tej księgarskiej inicjatywie przyświeca współpraca między księgarniami, a nie wyłącznie rynkowa konkurencja.

Jest to sprawdzony sposób na przetrwanie w tych zglobalizowanych i skomercjalizowanych czasach, gdzie wszyscy walczą ze wszystkimi, prawdziwych kameralnych księgarni przyjaznych swoim czytelnikom. (gk)

Dostrzeżony potencjał

Rozmowa z Sonią Dragą, członkiem zarządu Targi Książki sp. z o.o.

Przykład tegorocznych WTK pokazuje, że można ściągnąć na targi do Polski topowych autorów o międzynarodowej renomie...

Faktycznie przez wiele lat było to dość trudne i rzeczywiście ostatnio coś się zmieniło w postrzeganiu polskiego rynku przez naszych zagranicznych partnerów, w tym agentów literackich i wydawców, którzy sprzedają nam prawa.

W końcu dostrzeżono jego potencjał?

Chyba tak, co prawda trochę mnie to zaskakuje, bo patrząc na wartość polskiego rynku książki, trudno doszukać się wzrostu. Jednak patrząc na nasz rynek z drugiej strony, czyli na kwestie nabywania praw i licencji, to nagle okazuje się, że polscy wydawcy inwestują w ten obszar coraz większe kwoty. Czy na tak „drogich” książkach wydawcy rzeczywiście zarobią okaże się w tym i przyszłym roku. W każdym razie w postrzeganiu nas, jako rynku z potencjałem, zagranicą dzieje się dużo dobrego.

Myślę zresztą, że systematyczne wzrosty liczby odwiedzających polskie targi książki dają też kolejny sygnał, że polskiego rynku nie można już traktować jako wydmuszki, której nie warto wspierać wizytami uznanych autorów. Progress, który udało się wykonać całemu rynkowi powoduje, że realnie rosną szanse na wizytę w Polsce Dana Browna. I to być może jeszcze w tym roku. Rozmawiał (pw)

Economicus rozstrzygnięty

W piątek wręczono również nagrody w konkursie Economicus, organizowanym przez redakcję „Dziennika Gazety Prawnej”. Nagrody przyznano w trzech kategoriach: „Najlepsza książka poruszająca szeroko rozumianą tematykę ekonomiczną” za pracę Stefana Kawalca i Ernesta Pytlarczyka „Paradoks euro. Jak wyjść z pułapki wspólnej waluty?” (Poltex), „Poradnik biznesowy” za „Rynek sztuki w Polsce. Poradnik dla kolekcjonerów i inwestorów” autorstwa Moniki Bryl (PWN SA) oraz „Książka ekonomiczno-biznesowa przetłumaczona z języka obcego” za Mariany Mazzucato „Przedsiębiorcze państwo. Obalić mit o relacji sektora publicznego i prywatnego” (Heterodox). (pd)

Nagroda TECHNICUS

W piątkowe popołudnie przedstawiciele Naczelnej Organizacji Technicznej – Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych ogłosili wyniki Konkursu TECHNICUS 2017 na najlepszą książkę techniczną. Po zapoznaniu się z 25 pozycjami z dziewięciu wydawnictw,

jakie nadesłano na konkurs, jury postanowiło nie przyznawać głównej nagrody – Pucharu Naczelnej Organizacji Technicznej. Decyzja o nie przyznaniu głównej nagrody jest potwierdzeniem upadku książki technicznej. Jury postanowiło natomiast przyznać trzy równorzędne wyróżnienia TECHNICUS za publikacje techniczne. Otrzymały je prace: „Monografia II Kongresu Elektryki Polskiej. Praca zbiorowa, tomy II i III” (Centralny Ośrodek Szkolenia i Wydawnictw Stowarzyszenia Elektryków Polskich), „Kształcenie inżynierów” autorstwa Andrzeja Samka (Wydawnictwo Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie) oraz „Kolorowy świat struktury materiałów” autorstwa Łukasza Boronia, Janiny M. Radzikowskiej, Natalii Sobczak i Adama Tchórze (Wydawnictwo Instytutu Odlewnictwa w Krakowie). (pd)

Komiksy z Czech

Fani powieści graficznych odwiedzający w piątek Warszawskie Targi Książki mieli możliwość poznania historii czeskiego komiksu. Na bazie przykładowych tytułów przedstawiono najważ-

niejsze etapy sztuki komiksowej w tym kraju: rysunki dla dzieci na początku XX w., naciski cenzury, wrogość systemu komunistycznego oraz chwilowy boom na komiksy po 1989 roku: „W trakcie II wojny światowej zaprzestano tworzenia komiksów z powodu niedostatku papieru, późniejsze władze uważały komiksy za zachodni wynalazek i zakazały ich wydawania. Komisje niemalże zniknęły, nakłady były minimalne. Dopiero w latach 70. odżyły dzięki obecności w magazynach dla młodzieży. Praktycznie nie istniały jednak komiksy dla dorosłych. Jedynymi wyjątkami były «Oktobriana» i «Muriel i Anioły»”.

„Współcześnie w Czechach dominują zagraniczne komiksy superbohaterskie, czyta się również najsłynniejsze zachodnie nazwiska komiksu alternatywnego, narodził się również fandom związany z japońską mangą. Rozwinął się również niszowy i alternatywny komiks czeski tworzony przeważnie przez autorów z wykształceniem artystycznym” – podsumował prowadzący spotkanie dziennikarz Vojtěch Čepelák. (tg)

Summary

Today the Warsaw Book Fair was a witness of a significant event – a visit of two presidents: the President of Federal Republic of Germany Frank-Walter Steinmeier and the President of Poland Andrzej Duda. They officially inaugurated together the stand of Germany – the Guest of Honour of the Fair's current edition.

– I am glad that the first visit in Poland the newly elected President of Federal Republic of Germany takes place the moment we have the 8th Warsaw Book Fair. We are here, where the German and Polish literature encounter. We all know, that book is a crucial factor, essential in building bonds between societies, between people – said Polish president Andrzej Duda.

– I am glad to be here with You, on this great book fair – began his speech directed to the mass media and the reading public of the WBF president Frank-Walter Steinmeier. Then he quoted the words of Karl Dedecius, a great translator of the Polish literature into German, who said: “the literature is a window and the windows should be opened. Otherwise the windows will be blank and people mute”. He also referred to works of many Polish writers like Czesław Miłosz, Andrzej Szczypiorski, Wisława Szymborska, Olga Tokarczuk and Andrzej Stasiuk. He summarized: – Due to the literature we meet each other, because it opens a dialogue between us.

After these short speeches presidents officially opened the German stand and then greeted with the representatives of publishers. They visited the German writer Charlotte Link, who signed her books in the Sonia Draga stand. After that they went to the publisher Dwie Siostry – whose book

„Maps” of Aleksandra and Daniel Mizieleńscy was one of the most attractive Polish export goods over the recent years, also for German readers.

Friday on the WBF is traditionally dedicated to the scientific and academic books, what is connected with simultaneous organisation of The Academic Book Fair ACADEMIA. It was also an opportunity to introduce prizewinners of important awards for the best academic textbooks and the best economic, technical and historical books.

On the 2nd day of the WBF took place an undoubtedly important event for the publishing trade: a meeting organized by the Guest of Honour, Polish Chamber of Books and The French Institute. In this event there also participated representatives of the Polish and French Ministry of Culture, German Association of Publishers and Booksellers and Kurt Wolff Foundation, which associates independent German publishers and booksellers.

The meeting was focused on an exchange of information and experiences between Poland, Germany and France with reference to the promotion of the readership, an institutional, substantial and financial support for bookselling. There was also analysed an influence of the specific legal regulation on the German and French publishing market. This regulation refers to the idea of the constant price of a book (fix prize). This matter is currently talked-about in Poland, because a part of publishing community initiated legislative work in the Ministry of Culture and National Heritage.

Now we are waiting for the Fair's Saturday, which is always a great feast of books and literature and its main characters are authors and readers. (T. AL)